

VELJA ZA VSE

Zdravljenje zob se naj prične že doma

Za učence Centra strokovnih šol pa se nadaljuje v šoli, kjer imajo dispanzer za zobozdravstveno varstvo

Se zdravljenje zob res začne doma? Seveda! Kako? Preprosto: z rednim in pravišnim čiščenjem zob. Tako preprečujemo učence in učenke v gospodarstvu obe zobozdravstveni ekipi na Centru strokovnih šol, ki delata dopoldan in popoldan.

Leta 1974 je namreč Center strokovnih šol za Bežigradom – kot prva srednja šola v Sloveniji – dobil dispanzer za zobozdravstveno varstvo učencev. Zobno ambulanto so na tej šoli odprli zato, ker ima vedno preko 1.200 učencev in učenek (v drugem polletju pa še enkrat toliko). Večina teh mladih fantov in deklet ima slabe zobe, (že skoraj polovico od 32 stalnih zob imajo prizadeti: neozdravljenih, izpuljenih ali ozdravljenih).

NEKATERI ŽE BREZ PREDNJIH ZOB

Veliko učencev in učenek v gospodarstvu na tej šoli ima poškodovane prednje zobe (zaradi padcev, udarcev ali pa zaradi zobne gnilobe). Tako obe zobozdravnici vsak mesec napravita po 10 protetičnih nadomestkov, bodisi prevlek bodisi delnih snemnih protez. Poleg tega napravita še 800 zalivk (plomb) na mesec, od tega morata 400 zob dolgotrajno zdraviti, ker je zobna gniloba že tako napredovala, da je prizadela zobni živec. Povprečno morajo učenci priti k zobozdravnici od 10 do 15-krat, da jim popravi vse zobe. Ta podatek nas znova prepričuje, kako potrebna je bila zobna ambulanta v tej sredini.

In še nekaj jih je vodilo pri ustanovitvi zobne ambulante na šoli. Center strokovnih šol obiskuje predvsem delavska in

kmečka mladina (skoraj 67 odstotkov). Otroci iz kmečkih in delavskih družin pa žal še niso najboljše zobozdravstveno posvetljeni. To delo sedaj bolj ali manj uspešno opravljata šola in dispanzer za zobozdravstveno varstvo učencev na šoli.

ZOBOZDRAVNIK NI BAV-BAV

Ti mladi fantje in dekleta, čeprav niso več otroci, še vedno mislijo, da smejo zobozdravnika obiskati le v primeru, ko zob že pošteno boli. Zobozdravnik je v njihovih očeh še vedno bav-bav, ne pa prijatelj, ki bi jih vsakogar, ki ga redno obiskuje, že vnaprej rešil zobobola. Med učenci in učenkami v gospodarstvu je še veliko mladih, ki za vse na svetu ne bi obiskali zobozdravnika, zato so sklenili, da bodo predsedniki razrednih skupnosti na sedmih poklicnih šolah Centra vsak v svojem razredu nadzorovali tiste, ki ne obiskujejo redno takrat, ko so naročeni.

SLABA ZOBNA HIGIENA

Heda Štrus, zobozdravnica na Centru strokovnih šol, nam je povedala, da so ustanovili dispanzer za zobozdravstveno varstvo na šoli na pobudo zdravstvenega doma Ljubljana, ki je dal šoli na razpolago kadre. Pri zbiranju finančnih sredstev so se izkazali Center strokovnih šol, ki je odstopil tudi prostore, in delovne organizacije, ki šolajo svoje kadre na tej šoli.

Kot že rečeno, ima veliko učencev in učenek v gospodarstvu slabe zobe, a tudi z zadovoljivo ustno higieno se ne morejo ravno pohvaliti (predvsem ne učenci prvih letnikov). Učenci si niso

navajeni umivati zob, če pa si jih že čistijo redno, delajo to pogosto napak.

Kako in kdaj si očistimo zobe? Pravzaprav bi si morali zobe očistiti po vsaki jedi. Vsekakor pa si jih moramo umivati vsak večer pred spanjem, sicer začno v ustih preostali delci hrane razkrajati zobe! Za čiščenje potrebujemo zobno ščetko iz naravnih ščetin. Zobe si čistimo po določenem vrstnem redu: najprej si jih očistimo na zunanji strani od zgoraj navzdol, potem prav tako po notranji strani in končno še grizne ploskve. A to samo mimogrede; zato, ker je med nami veliko takih, ki si zob ne znajo umivati pravilno – čistijo jih samo z vodoravnimi gibi po zunanjih ploskvah zob.

Morda ne bi bilo napak, če želimo, da bodo imeli naši otroci zdrave zobe in si jih dolgo ohranili, ustanoviti zobno ambulanto na vsaki večji šoli, kjer bi zdravili zobe tudi najmlajšim iz ljubljanskih občin, ampak domala otroci iz vse Slovenije. Tisti, ki so še premajhni, da bi živeli v domu zavoda, so v rejniških družinah.

NEVA ŽELEZNIK

ZASEBNI SEKTOR

Nič več brez sindikata

Vse več članov sindikata med delavci v zasebnem sektorju, vse več področij njihove aktivnosti

Osnovno organizacijo sindikata delavcev zasebnega sektorja smo v naši občini ustanovi-

li leta 1972. Sprva se je ubadala z organizacijskimi problemi, ki pa jih je kmalu prebrodi-

PROLES

Delavci delovne organizacije PROLES iz Ljubljane so že pred leti prevzeli patronat nad osnovno šolo na Šentviški gori v tolminski občini. S tem so se hoteli le skromno oddolžiti ljudem na šentviški planoti za njihov velik prispevek med NOB. Ostalo pa ni le pri formalnem prevzemu patronata, kar dokazujejo redni obiski predstavnikov delovne organizacije in ustrezna gmotna pomoč. Tako so šoli podarili barvni televizor, minilaboratorij za učenje tujih jezikov, barvni kasetni magnetoskop in drugo. Tudi letos so se spomnili svoje obveze. Zato je delavski svet sklenil, da ob novem letu obdarijo vse šoloobvezne otroke, teh je trenutno 47, za potrebe šole pa so namenili 10.000 dinarjev. S tem denarjem si bo šola nabavila najpotrebnejše pripomočke. Obisk pred dnevi je bil za planoto, zlasti za njene najmlajše občane, velik praznik.

ASTRA

Astra je pred letom dni v Leskovcu odprla prodajalno s tehničnim blagom. Delavna skupnica, ki jo sestavlja dva prodajalca in poslovodja se je močno potrudila, saj so na njihov predlog povečali plan prodaje za 25%. Ta znaša 4 milijone dinarjev in bo kot kažejo zadnji rezultati, tudi presežen.

TERMIKA

Čeprav pri Termiki skrbe za vse člane delovnega kolektiva in pazijo na to, da bi bilo njihovo okolje kar se da urejeno, se njihovi delavci v Splitu srečujejo s težkimi delovnimi pogoji. Najtežje je vsekakor izolaterjem v splitski ladjedelnici, ki pozimi v izredno mrzlih, poleti pa vročih in tesnih ladijskih prostorih opravljajo svoje delo. V slabem stanju so tudi skladišča in pisarniški prostori, ki so vsi razdeljeni po nekaj barakah, kjer so v enem prostoru skupaj tudi jedilnica, slačilnica in sanitarije.

PLAMAS

V lanskem letu so odprli del lastne proizvodnje. Izdelujejo embalažo za obroke v letalih Inex Adrie, v zadnjem času pa tudi embalažo za Lek. V načrtu imajo še razširitev lastne proizvodnje, zato bodo sklenili samoupravne sporazume z nekaterimi trgovskimi delovnimi organizacijami.

Vsako leto se v Sloveniji rodi okrog 30 slušno in govorno prizadetih otrok. Kako skrbimo za te otroke? Obiskali smo Center za rehabilitacijo sluha in govora za Bežigradom, ki vključuje vrtec, osnovno in poklicno šolo, dom za učence ter ambulanto, ki jo obiskujejo tudi »zunanjji« otroke z lažjimi slušnimi in govornimi težavami.

25 RAZLIČNIH POKLICEV

Center za rehabilitacijo sluha in govora v Vojkovi ulici obiskuje 38 predšolskih otrok, 139 osnovnošolcev ter 42 fantov in deklet, ki se lahko na poklicni šoli tega zavoda izuče za približno 25 poklicev (šivilskega, krojaškega, krznarskega itd.); 18 »zunanjji« otrok hodi na slušne vaje (usposablja jim preostali sluh, jim korigirajo govor itd.), približno 100 otrok pa na vaje iz logopedije (odpravljajo jim govorne motnje kot so jecljanje, težave pri izgovarjanju sičnikov in šumnikov ter podobno). Ta zavod seveda ne obiskujejo samo bežigrajski oziroma otroci iz ljubljanskih občin, ampak domala otroci iz vse Slovenije. Tisti, ki so še premajhni, da bi živeli v domu zavoda, so v rejniških družinah.

KAJ JE OGLEDVANJE?

Ivan Kovač, direktor Centra za rehabilitacijo sluha in govora, je povedal, da »slušijo« težje slušno prizadeti

krofon (oddajnik), ojačevalnik in slušalki (sprejemnik). Vsak učenec ima v klopi svojo aparaturo, s katero uravnava jakost zvoka za vsako uho posebej. Učitelj pa predava učencem preko mikrofona. Poleg prirejenih učnih snovi skušajo učencem tega zavoda čim bolj učinkovito pomagati pri odstranjevanju govornih in slušnih motenj.

TEŽAVE: UČBENIKI, VRTEC, TELOVADNICA

Center za rehabilitacijo sluha in govora pa seveda ni brez težav. Potreboval bi nove prostore za vrtec, ki deluje sedaj kakor pouk v izmenah, in pa telovadnico. Tare jih tudi to, da za slušno in govorno prizadete otroke v glavnem ni učbenikov, ko bi jih še kako potrebovali. Ne smemo namreč pozabiti, da bi morali v naši družbi vsem otrokom – tudi tem – zagotoviti enake možnosti za zdrav telesni in duševni razvoj ter enak vstop v življenje.

Zakaj je to pomembno? Za Bežigradom je tudi Zveza gluhih in naglušnih Slovenije, ki šteje približno 4.500 članov. In vsa ta množica gluhih in naglušnih se lahko pohvali le z eno članico, ki je končala fakulteto. Tudi tiste med njimi, ki so končali višjo ali srednjo šolo, lahko preštejemo na prste ene roke. Prizadevati si moramo, da bi jim zagotovili boljše pogoje šolanja in razvoja nasploh.

N. Ž.

iz delovnih organizacij

DINOS

Delavski svet je sklenil, da kupijo zemljišča v industrijski coni BP 8 na Črnučah. Za zemljišče bodo dali 4.350.000 dinarjev, za komunalno ureditev pa bodo dobili kredit pri Ljubljanski banki.

CESTNO PODJETJE LJUBLJANA

OO ZSMS v Cestnem podjetju deluje dve leti in šteje 180 članov. Poleg predsedstva imajo za izpolnjevanje programa komisijo za idejnopolično delo in izobraževanje, komisijo za kulturo, komisijo za šport in rekreacijo in komisijo za SLO.

JUB

V delovnem kolektivu JUB v Dolu z 200 zaposlenimi so v lanskem triletnem obdobju po ocenah dosegli zelo dobre poslovne uspehe; tržišču so namreč ponudili precej novih izdelkov, med njimi elastično talno oblogo za telovadnice Julon (ime izhaja iz sodelovanja z Elanom). Dvorana na Ježici bo peta tako opremljena telovadnica pri nas.

Tržišče je, kot pravijo, uspešno sprejelo tudi njihovo tekočo plastiko za obloge tal v garažah, stopniščih, proizvodnih dvoranah in drugod; razvil so postopek za izdelavo notranjih ometov (stene »dihajo«, zadržujejo vlago in toploto; »dipi colorji« pa so njihovi novi izdelki – tekoči pigmenti za niansiranje barv na bazi vode).

Za prihodnje leto načrtujejo gradnjo novega obrata za proizvodnjo disperzijskih izdelkov kot so jupol, jubocolor, acril color, jubocolor (disperzijski izdelki so v tem primeru zelo na drobno razpršeni suhi delci v tekočini za barvanje sten). Novi obrat, kjer bo tudi skladišče, bo velik 3300 m², pri investiciji pa sodelujeta še Commerce in Kemija Impex:

delavcev, zaposlenih v zasebnem sektorju.

Največ časa so doslej namenili obravnavanju kolektivne pogodbe in sindikalne liste, na dnevnom redu njihovih sestankov pa so še pogovori o tekočih problemih, ki jih najbolj teže.

Zelo delavna je ta osnovna organizacija tudi na športnem področju. Lani so se udeležili tretjih športnih iger obrtnikov in delavcev, na katerih so dosegli odlične rezultate. V teku pa so priprave na naslednje SIOD, ki bodo v Ljutomeru. Trenirajo že kegljači, ki jim je OOS omogočila treninge na kegljišču »Maksa Perca«.

Po besedah predsednika OOS delavcev zaposlenih v zasebnem sektorju, Janeza Oblaka, pripravljajo tudi širšo akcijo, v kateri bi delavce zainteresirali in seznanili z možnostmi izobraževanja ob delu, saj se zaenkrat vse premalo delavcev poslužuje ugodnosti, ki jim jih nudi ta način izobraževanja.

J. K.